

Úspech slovenských žiakov na Medzinárodnej olympiáde mladých vedcov (IJSO 2007)

Jedna zlatá medaila, dve strieborné a šesť bronzových medailí. To je stručná bilancia mimoriadneho úspechu, ktorý dosiahlo šesť slovenských žiakov na medzinárodnom kole súťaže IJSO. V dňoch 2.-11. decembra 2007 v tajwanskom hlavnom meste Taipei si tak v konkurencii 200 žiakov z 38 krajín celého sveta vydobyli zaslúžené uznanie.

IJSO je vedomostná súťaž z fyziky, chémie a biológie, ktorá je určená pre žiakov s vekom do 16 rokov (na Slovensku sú to najmä základné školy a osemročné gymnáziá). Unikátnosť súťaže spočíva v tom, že každý žiak musí preukázať vedomosti zo všetkých troch oblastí. Odmenou za poctivú a náročnú prípravu je možnosť účasti na medzinárodnom kole súťaže, ktoré sa tradične koná v decembri. Okrem individuálnych skúšok (testy a riešenie úloh) súťažia na IJSO aj trojčlenné družstvá o najlepšie zvládnutý experiment pokrývajúci fyziku, chémiu a biológiu.

Táto nová súťaž vznikla z podnetu profesora Masna Ginting, predsedu Indonézskej fyzikálnej spoločnosti, a jej prvý ročník sa konal v decembri 2004 v Jakarte. Už prvého ročníka súťaže sa zúčastnilo aj Slovensko. Od školského roku 2007/2008 je IJSO zaregistrovaná na Ministerstve školstva SR, ktoré je aj jej vyhlasovateľom.

Tohtoročný výber slovenského reprezentačného tímu organizovali doc. František Kundracik (Fakulta matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského) a RNDr. Martin Plesch (Fyzikálny ústav SAV). Vďaka podpore Ministerstva školstva SR, ktoré uhradilo cestovné náklady tvoriace podstatnú časť nákladov spojených s účasťou na súťaži, sa v marci 2007 mohol začať výberový proces. Informácia o ňom bola distribuovaná prostredníctvom krajských školských úradov na všetky základné školy a osemročné gymnáziá. Po troch výberových kolách sa do reprezentačného tímu dostali:

- **Bruno Cuc** (15.r.), Gymnázium Grösslingová, Bratislava
- **Marián Horňák** (15.r.), Základná škola Močenok
- **Eugen Hruška** (13.r.), Gymnázium Komenského 13, Hlohovec
- **Jakub Kocák** (15.r.), Gymnázium Komenského 4, Humenné
- **Martin Kocmánek** (14.r.), Základná škola Pukanec
- **Matej Veis** (15.r.), Gymnázium Grösslingová, Bratislava

Na medzinárodnom kole IJSO počas jedenástich dní absolvovali súťažiaci tri súťažné kolá. Prvým kolom súťaže je test, pokrývajúci fyziku, chémiu a biológiu. V druhom kole riešili súťažiaci úlohy podobného typu, ako na iných predmetových olympiádach. Tretím kolom boli experimenty, kde súťažiaci vyrobili batériu z citróna a merali jej vlastnosti, určovali koncentráciu roztoku NaOH titráciou a meraním elektrickej vodivosti roztoku, pozorovali zrnká škrobu v zemiaku a pôsobili na ne rôznymi enzýmami a nakoniec určovali teplotu vlákna žiarovky a množstvo svetelnej energie produkovanej žiarovkou.

V silnej konkurencii získali naši žiaci nasledujúce medaily:

Zlatá medaila – Eugen Hruška, čo bol najlepší výsledok z krajín EÚ

Strieborná medaila – Bruno Cuc, Jakub Kocák

Bronzová medaila – Marián Horňák, Martin Kocmánek, Matej Veis

Osobitne cenné sú aj **bronzové medaily** tímu Bruno Cuc, Eugen Hruška, Jakub Kocák, za tretie miesto v absolútnom poradí spomedzi 66 trojčlenných tímov súťažiacich **o najlepší experiment**, čo bol tiež najlepší výsledok z krajín EÚ.

Kvalitný výber a poctivá príprava reprezentantov sa premietla do tohto naozaj výnimočného úspechu. Veríme, že bude povzbudením do ďalšej práce a pre žiakov aj

motiváciou k ďalšiemu štúdiu prírodovedných predmetov a k účasti vo výberovom procese na IJSO 2008. Hostiteľom tohtoročného medzinárodného kola IJSO je v dňoch 7. – 17. decembra 2008 Južná Kórea. Informácie o výberovom procese, ktorý bude zahŕňať domáci experiment, test, celoštátne kolo a výberové sústredenie budú distribuované prostredníctvom krajských školských úradov a taktiež budú zverejnené na stránkach IUVENTY ako aj na stránke súťaže <http://www.tmfsl.sk/ijso> .

František Kunderacik
člen medzinárodného výboru IJSO za Slovensko